

Raimon Panikkar intercultural, a les portes del centenari

IGNASI MORETA 08/12/2017 18:41

4

0

IGNASI
MORETA
(/FIRMES/IGNA
SI_MORETA/)

El pluralisme no és ni la mera constatació de la pluralitat ni el desig que al final tot sigui u. El que pretén el pluralisme és fer-nos conscients de la contingència de la nostra aproximació a la realitat: ningú no té una visió de tres-cents seixanta graus. Entre altres motius, perquè som part de la realitat observada.

Raimon Panikkar expressa aquestes idees en el seu llibre *Pluralisme i interculturalitat* (Fragmenta), un dels divuit volums de la seva obra completa. Fill de pare indi i hindú i de mare catalana i cristiana, Panikkar semblava genèticament destinat a reflexionar sobre la condició plural de les cultures i les religions. Després d'estudiar química a Alemanya durant la Guerra Civil (a la rereguarda republicana la seva família era perseguida), es va doctorar en ciències, en filosofia i en teologia. Membre de l'Opus Dei des de 1940, es va ordenar sacerdot catòlic el 1946 i va passar uns anys a Madrid i a Salamanca mentre donava a conèixer els seus primers llibres. Posteriorment es va establir a Roma i va fer freqüents incursions a l'Índia. El 1966 va ser expulsat de l'Opus Dei després d'un període de turbulències que coneixem cada dia millor gràcies a les recerques de Maciej Bielawski i de Josep-Ignasi Saranyana. Va traduir durant deu anys les escriptures hindús, un esforç que, tanmateix, no li va servir per ensenyar en cap universitat índia, perquè allà era vist com un occidental (un *father* catòlic, al cap i a la fi). Va trobar el seu lloc a la Universitat de Califòrnia, sense deixar, però, de freqüentar l'Índia. Sol·licitat en nombrosíssims congressos i trobades acadèmiques de tota mena, Panikkar va recórrer tot el món donant a conèixer el seu pensament. Als anys vuitanta es va jubilar i es va establir a Tavertet (Osona), davant els cingles del Collsacabra. Allà rebia deixebles, col·legues i amics. No defugia tampoc la col·laboració amb mitjans de comunicació, perquè la seva motivació a l'hora d'escriure no era merament acadèmica sinó que responia a una clara voluntat d'incidència sobre els seus contemporanis.

Llegir Raimon Panikkar és enfrontar-se a una esmena en profunditat a la raó tecnocientífica i a l'imperi cultural d'Occident sobre el món. Ell, no ens enganyem, és un occidental i escriu per a occidentals, però ho fa havent-se amarat dels valors propis del món índic. Panikkar ens fa conscients de la relativitat del nostre punt de vista occidental i ens convida a hostatjar en nosaltres la perspectiva de l'altre. Per això adverteix, per exemple, de l'arrogància que suposa considerar la ciència occidental com una cosa objectiva i universal.

Es considerava a si mateix hindú, budista, cristià i, alhora, plenament secular. Panikkar no entenia les diverses religions com a opcions excloents, sinó com a encarnacions culturals diverses de la religió en singular, entenent per religió en singular l'obertura existencial al misteri de la vida. No li calia renunciar al seu cristianisme per sentir-se fecundat (parlava de "sentir-se fecundat", no de "professar" una religió) per l'hinduisme i el budisme. Citava els Vedes i les paraules del Buda amb la mateixa familiaritat amb què esmentava els Evangelis. En aquest sentit, la seva pràctica del diàleg interreligiós no era retòrica sinó plenament existencial.

El llegat de Raimon Panikkar es troba en el mestratge exercit sobre tots els que el van escoltar, però també, i molt especialment, en els llibres que va escriure. L'obra completa de Panikkar, publicada a casa nostra en català a Fragmenta i en castellà a Herder (s'està publicant també en anglès, francès i italià), dona fe de la multiplicitat de temes que li van interessar: el pluralisme i la interculturalitat, l'espiritualitat i la mística, l'hinduisme, el budisme i el cristianisme, el mite i el símbol, l'espai i el temps, la ciència i la tècnica...

Si haguéssim d'elaborar un cànon de les personalitats que el pensament català ha donat al món, és evident que Raimon Panikkar hi figuraria en un lloc preminent al costat de Ramon Llull, amb qui té notables punts de contacte tant d'ordre biogràfic com intel·lectual. L'any 2018 se celebrarà el centenari del naixement de Panikkar gràcies a l'impuls de la Generalitat de Catalunya, de l'Ajuntament de Barcelona, de la Diputació de Barcelona i d'altres institucions públiques i privades. Serà una ocasió immillorable per visitar la seva obra, debatre-la a fons i avaluar l'interès de les seves intuïcions en el món interconnectat i canviant que ens ha tocat de viure.

RIURE, MALGRAT TOT

Les millors vinyetes dels
il·lustradors de l'ARA
sobre el Procés

<https://cta-service->

DESCARREGAR DOSSIER

ara.cat

cms2.hubspot.com/ctas/v2/public/cs/c/?cta_guid=3ed7f353-0600-4e19-b7a1-95bfa38a6622&placement_guid=56cf0f3c-a3a0-4d4c-8e0a-cefc7854441&portal_id=3465744&redirect_url=APefjpH9h-ZqXRJC5UQBDqXWybMphYK9Wabp0TqDi8S2lz9sIrGaQ49-o3YiR8J1ngdT1tjBiEq2qUVdwoOACCIG-dpjd5giaP-ChqmWtK6yl1icSWgG5UeW-logiL3qpLGpf8M3LGX0JzM_ex2k3NflafqveORWwdTk1WF5XSu98dGJEzkn40t2MbdC12VS-WDXtDNiFi2gz5RjK9E3fuzCaDhPnWasaR9VZ6iolJEyO8PUQ6cP1JRidRu9dJLYEDDcFp5PaXlJnIDKGqIEarHEU_SSdmOY-rPMe47CeOdyOVKdqwncqll&hsutk=ed50bff252255d4b82bf5cd12e813c0b&canon=https%3A%2F%2Fwww.ara.cat%2Fopinio%2FRaimon-Panikkar-intercultural-portes-centenari_0_1921007915.html&click=426af202-3a20-4274-b474-a591a4881e12&utm_referrer=https%3A%2F%2Fwww.ara.cat%2F&_hstc=220574919.ed50bff252255d4b82bf5cd12e813c0b.150615486219

Comparteix a facebook (https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://ara.cat/_7280412b?s=f)

Comparteix a twitter (http://twitter.com/share?url=http%3A%2F%2Fara.cat%2F_7280412b%3Fs%3Dt&via=ARAopinio&text=Raimon)

Subscriu-t'hi (<https://subscripcions.ara.cat/>)

Accedeix (https://www.ara.cat/login.html?backURL=https%3A%2F%2Fwww.ara.cat%2Fopinio%2FRaimon-Panikkar-intercultural-portes-centenari_0_1921007915.html)

()

© ARA Manifest fundacional (/manifest_fundacional.html) Qui som (/qui_som.html) Publicitat (/publicitat.html) Avis legal (/avis_legal.html) Contacte

(/contacte.html)

 Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència (<http://presidencia.gencat.cat/ca/>)